

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE

Akcijski načrt 2022- 2023

ReNPDZ 2018-28 (Program MIRA)

Za zdravo prihodnost – ker nam ni vseeno

Namen in vizija nacionalnega programa za duševno zdravje je **vsem prebivalcem Slovenije** omogočiti čim lažji dostop do kakovostnih virov pomoči in zagotoviti pogoje za uresničevanje pravice **do najboljšega možnega duševnega in telesnega blagostanja**, za razvoj in udejanjanje vseh potencialov v poklicnem, družbenem, zasebnem in družinskem življenju **ter za čim lažji dostop do kakovostnih virov pomoči**.

Resolucija o nacionalnem programu za duševno zdravje (RNPZ; Program MIRA), ki jo je sprejel Državni zbor RS v letu 2018, je usmerjena v promocijo duševnega blagostanja, preprečevanje duševnih motenj, varovanje človekovih pravic in celostno skrb za ljudi s težavami v duševnem zdravju.

Akcijski načrt za 2022-2023 sledi:

- začrtanim smernicam iz Resolucije NPDZ 2018-2028,
- prvemu Akcijskemu načrtu 18-21,
- potrebam sodobnega človeka na področju duševnega zdravja in
- aktualnim okoliščinam na področju skrbi za duševno zdravje prebivalcev in prebivalcev Slovenije.

Duševno zdravje prebivalstva v državi bomo izboljšali z doslednim izvajanjem nacionalnega programa za duševno zdravje, čemur sledijo ukrepi in aktivnosti v Akcijskem načrtu za 2022 in 2023.

DO DUŠEVNEGA ZDRAVJA Z URESNIČITVIJO STRATEŠKIH CILJEV RNPDZ, KI SO:

1. **implementacija politik in ukrepov za podporo** duševnemu zdravju **celotne populacije**, še posebno ranljivih skupin prebivalcev, in ukrepov za **varstvo pravic ter medsektorskim sodelovanjem**
2. **razvoj in implementacija z dokazi podprtih preventivnih programov**
3. **zmanjšanje samomora in z alkoholom povezanih duševnih motenj**
4. **zagotavljanje dostopnosti celostne in kakovostne obravnave v skupnosti** z mrežo centrov za duševno zdravje za otroke in odrasle na primarni ravni zdravstvenega varstva
5. **krepitev znanja, kompetenc ter izmenjavo dobrih praks**
6. **nadgradnja socialnovarstvenih programov in programov v podporo družini, ki se povezujejo s programi zdravstvenega varstva**
7. **Spodbujanje in krepitev horizontalnega in vertikalnega sektorskega ter medsektorskega sodelovanja**
8. **zmanjšanje deficitarnost na področju poklicev**, na katerih sloni skrb za boljše duševno zdravje prebivalcev

Prednostni ukrepi in aktivnosti v AN 2022-2023

- **Širitev mreže centrov za duševno zdravje otrok in mladostnikov in širitev obsega storitev na sekundarni in terciarni zdravstveni ravni** (kar 33 % duševnih motenj se začne do konca 14. leta in 50% do 18.leta starosti)
- **Širitev mreže centrov za duševno zdravje odraslih** za izboljšanje dostopnosti do storitev skrbi za duševno zdravje odraslim in širitev skupnostnega pristopa, vključno z mobilnimi timi in širitev subspecialističnih storitev na sekundarni in terciarni zdravstveni ravni
- Nadgradnja obstoječih in vzpostavitev novih **programov promocije duševnega zdravja in preventive ter podpornih okolij**
- **Odpravljanje kadrovskega primanjkljaja** v sistemih skrbi za duševno zdravje v vseh resorjih in za uspešno izvajanje reforme sistema skrbi za duševno zdravje in **dodatna izobraževanja ter usposabljanja kadrov.**
- Okrepitev ozaveščanja, da ima pri obravnavi duševnih motenj prednost **obravnava v domačem okolju, skupnostni pristop** in spodbuda k aktivnemu **sodelovanju oseb, ki imajo težave** v duševnem zdravju, njihovih svojcev, nevladnih organizacij.
- **Delovanje upravljavskih struktur** za koordinacijo, spremljanje in evalvacijo (Svet Vlade RS za duševno zdravje, ustanovitev medresorske delovne skupine)
- **Okrevanje in odpravljanje posledic, ki jih je epidemija COVID-19 pustila na duševnem zdravju prebivalstva**

Specifični cilji AN 22-23 po področjih

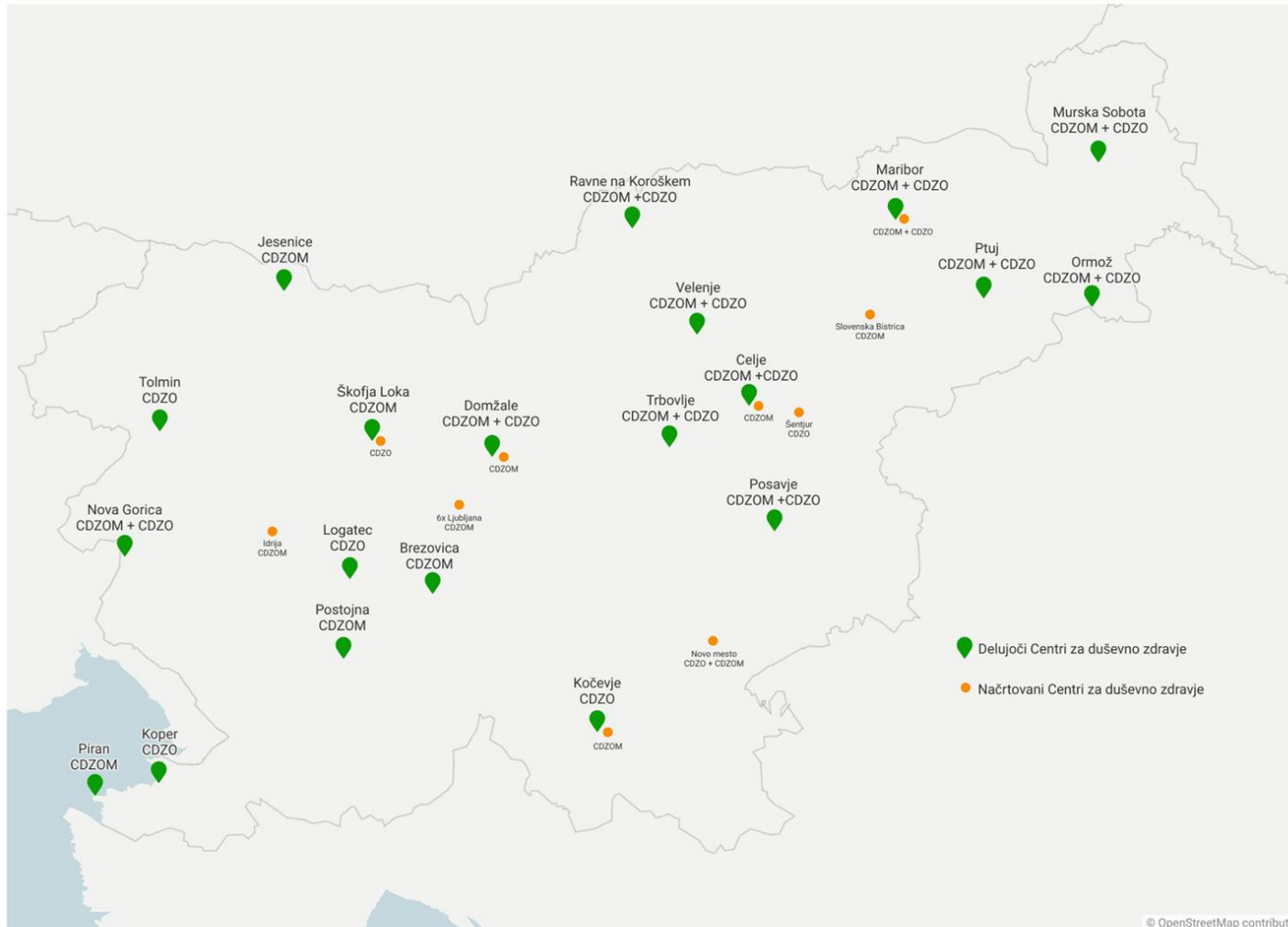
1. Zagotavljanje **skupnostnega pristopa** h krepitvi duševnega zdravja in v obravnavi oseb s težavami v skupnosti
2. **Promocija duševnega zdravja** in preventive ter destigmatizacija pri otrocih in mladostnikih, na delovnem mestu, pri starejših osebah
3. **Mreža služb za duševno zdravje, zlasti na primarni ravni zdravstvene dejavnosti**
 - za otroke in mladostnike
 - za odrasle

Mreža centrov za duševno zdravje (CDZ) *december 2021*

Centri za duševno zdravje otrok in mladostnikov (CDZOM) in Centri za duševno zdravje odraslih (CDZO) (december 2021)

Delujoči in načrtovani CDZOM in CDZO

16 CDZOM

15 CDZO

- v vzpostavljanju sta 2 CDZOM v ZD Ljubljana in 1 CDZOM v ZD Maribor ter 1 CDZO v ZD Škofja Loka;
- do 2023 bo vzpostavljenih še 9 CDZOM in 9 CDZOM

Created with Datawrapper

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE

4. Zmanjševanje posledic alkohola na duševno zdravje

- ozaveščanje o posledicah porabe alkohola na duševno zdravje
- obravnava tveganja in škodljive rabe alkohola v zdravstvu in sodelovanje z drugimi sektorji

5. Preprečevanje samomorilnega vedenja

Raziskave kažejo negativen vpliv epidemije COVID.

- dvig ozaveščenosti in pismenosti
- zgodnja identifikacija ogroženih oseb
- zagotavljanje dostopnosti do pomoči in obravnave
- zmanjševanje porabe alkohola
- omejevanje dostopnosti do sredstev za samomor

6. Izobraževanje, raziskovanje in evalvacija ter komuniciranje

7. Vodenje in koordinacija ter podpora implementaciji NPDZ

8. Viri financiranja

Državni proračun: **15.472.620 EUR 2022 in 16.251.320 EUR za 2023**

Proračun MZ, proračun MDDSZ in proračun MIZŠ

Sredstva za izvajanje zdravstvenih storitev zagotavlja ZZSZ v celoti.

V letu 2021 je bilo za širitve dejavnosti za duševno zdravje namenjenih 3.938.355 EUR na leto.

Zaključek

MZ je v sodelovanju z NIJZ koordiniralo pripravo AN za 2022 in 2023.

MZ želi nadgraditi medresorsko sodelovanje na področju duševnega zdravja, med zdravstvenimi ukrepi v letu 2022 in 2023 še posebej izpostavljam:

- Nadgradnjo in širitev mreže CDZOM in specialističnih in subspecialističnih storitev za otroke in mladostnike
- Nadgradnjo in širitev mreže CDZO (z mobilnimi timi za obravnavo na domu)
- Postopno odpravo kadrovskih primanjkljajev

Izvedba AN 22-23 je pomembna zaradi kriznih razmer epidemije Covid-19 in posledične gospodarske in socialne krize, ki močno načenja duševno zdravje posameznikov in družbe v celoti. Še posebej ogrožena skupina prebivalstva so otroci in mladostniki.

Vojna v Ukrajini je travmatična izkušnja za vse udeležene, še posebej za otroke in mladostnike, ki potrebujejo poleg ostale pomoči tudi psihosocialno pomoč, ki jo bomo zagotavljali po najboljših močeh.

